

Keresés

Keresés a honlapon...

Unitas-portál
LYMBUS
Ajánlott olvasmányok
Szakfelügyelet

Hírek

Friss hírek

Megjelent Gáborjáni Szabó Botond kötete Csokonairól

A Pálosaink, a fehér barátok - konferencia Pécsen

Isten éltesse Fekete Csabát!

Pedagógus szakmai nap a Veszprémi Érseki Hittudományi Főiskolán

The Birth And Roads of The Book - A Szlovák Nemzeti Könyvtár konferenciája

Képes beszámoló az idei szomszédolásról

Az Egri Főegyházmegyei Könyvtárban

"Mauzóleum tervek Gárdonyi Géza sírjára" címmel nyílt kiállítás

Demeter István kiállítás Sárospatakon
Megjelent a nyilvános könyvtárak jegyzékének vezetéséről szóló új kormányrendelet

Várjuk egyéni és testületi tagok jelentkezését
Egyesülésünkbe!
Beszámoló az Egyházi könyvtárak a 21. század elején c. konferenciáról

Megjelent a BIVIO 2012 c. kötet
Könyvajánló:

Rozsondai Marianne és Rozsondai Béla összeállításában
megjelent kötetről

Megjelent: A magyar piaristák és a Tanácsköztársaság
Megjelent Kóntös László: Részletek című kötete

Elkészült egy hasonmás kiadás a pannonhalmi Főapátsági Könyvtár egyik kódexéről

JELENTÉS a magyarországi egyházi és felekezeti könyvtárak szakfelügyeleti vizsgálatáról 2008

JELENTÉS

a magyarországi egyházi és felekezeti könyvtárak

szakfelügyeleti vizsgálatáról

2008

A jelentést készítette: Ásványi Ilona

Az egyházi könyvtárakban 2006-ban megkezdett szakfelügyeleti vizsgálati munka 2008-ban is folytatódott.

Vizsgált könyvtárak

A szakfelügyeleti vizsgálatokat vezetők jelentéseiből, melyek a Könyv, Könyvtár, Könyvtáros folyóiratban az elmúlt két évben megjelentek, kitűnik, hogy a különböző könyvtártípusoknál különböző szempontok szerint válogatják ki az adott évben vizsgálandó könyvtárakat. Vannak, akik a „problémás” könyvtárakban vizsgálódnak először, mások azokban, amelyek „rendben” működnek. Van, ahol földrajzi szempontok szerint haladnak előre.

Az egyházinak mondott könyvtárak – ha a felekezeti különbségeket, mint szempontot figyelmen kívül hagyjuk – az alábbi csoportokba sorolhatók: egyházmegyei könyvtárak, egyházkerületi-gyűjteményi könyvtárak, „országos hatókörű” könyvtárak, szerzetesi könyvtárak, kicsi „gyülekezeti” könyvtárak. Vannak még az oktatási intézményeknek könyvtárai (középiskolai és felsőoktatási könyvtár), de ezek vizsgálata az iskolai ill. a felsőoktatási könyvtárak között történik.

A kísérleti évben, 2006-ban, de 2007-ben is arra törekedtünk, hogy a fent sorolt „egyházi könyvtári” típusok közül lehetőleg mindegyik csoportból legyen egy könyvtár, ahol vizsgálódunk. 2008-ban inkább „földrajzi szempontok szerint” haladtunk előre, a Győr-Moson-Sopron megyei egyházi könyvtárakat vizsgáltuk.

A minisztérium által jóváhagyott 2008. évi szakfelügyeleti terv szerint idén 5 könyvtár vizsgálatát végeztük el. Ezek: az egyházmegyei könyvtárak közül az Egyházmegyei Kincstár és Könyvtár – Győr, a szerzetesiek közül a Főapátsági Könyvtár – Pannonhalma és a Szent Mór Perjelség Könyvtára – Győr, mindkettő bencés szerzetesi könyvtár, a „gyülekezeti” könyvtárak közül az Evangélikus Gyülekezet Könyvtára – Győr és a Soproni Evangélikus Egyházközség Könyvtára.

A vizsgált könyvtárak közül „hivatalosan” 1 nyilvános (Főapátsági Könyvtár, Pannonhalma) és 4 nem nyilvános.

Szakértők, szakfelügyelők, tervezés, előkészületek

Egyházi könyvtárakban dolgozó munkatársak közül változatlanul hat könyvtárosnak van szakértői engedélye, 2008-ban hárman kaptak felkérést-megbízást a szakfelügyeleti munkára. (Ásványi Ilona – vezető szakfelügyelő – pannonhalmi Főapátsági Könyvtár, Kóvács Ildikó – Szegedi Hittudományi Főiskola Könyvtára, Baranya Péter – Veszprémi Érseki Hittudományi Főiskola Könyvtára.)

2006-ban, a kísérleti vizsgálat elkezdése előtt áttanulmányozhattuk és véleményezhettük a kérdőíveket, melyeket a települési könyvtárak szakfelügyelete során használnak a kollégák. A kísérleti év után újabb konzultációkat tartottunk, és az eredményesebb munka érdekében már 2007-ben új, módosított, pontosított kérdőívekkel dolgoztunk. Ezeket használtuk 2008-ban is. A véleményezés és a módosítás során arra törekedtünk, hogy az egyházi könyvtárak vizsgálatokhoz használt kérdőívek minél kevésbé térjenek el a települési könyvtárakban használt kérdőívektől a könnyebb kiértékelhetőség miatt. Az egyházi könyvtáraknál részletesebben vizsgált műemléki jellegre, állományvédelemre stb. vonatkozó kérdések az alapvizsgálati kérdőív mellékleteként jelentek meg nálunk. Olyan módosítások történtek a minőségi vizsgálatkor használt kérdőíven is, melyek igazodtak az eredeti koncepcióhoz.

Véleményünk szerint a települési könyvtárakkal megegyező, az alapvizsgálatokhoz használt kérdőív a kiegészítésekkel (mellékletek) már jól használható az egyházi könyvtárak vizsgálatára. Megvalósítja a kívánt célt: árnyalt képet ad az adott könyvtárról. Az vizsgálati eredmények ugyanakkor objektívek, összehasonlíthatók más egyházi könyvtárral, sőt más típusú könyvtárral.

A kísérleti minőségi vizsgálatok során használt kérdőív azonban részben tartalmi okok miatt, részben mert az „eredményességet” pontokkal és százalékokkal fejezi ki nem alkalmas arra, hogy az egyházi könyvtárak valós állapotáról képet adjon. Sok kérdés nem is értelmezhető ezzel a könyvtártípussal kapcsolatban, nem adható egyértelmű válasz a kérdésekre, és a válasz nem tükrözi a valós helyzetet.

A vizsgálat

A szakfelületesi vizsgálat 2008-ban is a szokott, a közművelődési könyvtárakban végzett rend szerint, kérdőívek segítségével, beszélgetés alapján és a könyvtár működésének megfigyelésével történt. A szakfelügyelők a vizsgálat előtt áttanulmányozták a könyvtár működésével kapcsolatos dokumentumokat.

Ha a fenntartó szükségesnek érezte, lehetőség volt arra, hogy a vizsgálatot végző szakfelügyelővel személyes megbeszélést tartson.

A vizsgálat után a vezető szakfelügyelő összesítette a kérdőíveket és megírta a jelentést. A kitöltött kérdőíveket, a szakfelügyelők jelentését, a vezető szakfelügyelő összegzését a vezető szakfelügyelő küldte meg a fenntartónak és a könyvtárosnak véleményezésre és most a véleményekkel kiegészített anyagot juttatja el a minisztériumnak.

Tapasztalatok, sajátosságok általában, a vizsgálatok során szerzett tapasztalatok, sajátosságok alapján

A nyilvános egyházi könyvtárak, státuszukból adódóan közfeladatokat is vállaló intézmények mégis inkább kutatóműhelyekre emlékeztetnek, szakkönyvtárakra hasonlítanak, nem a települési könyvtárakra.

A vizsgált öt könyvtárra vonatkoztatva: kutatókat, olvasókat, az őket felkereső könyvtárhasználókat a szegényes infrastruktúra ellenére mindegyik könyvtár közfeladatokat ellátó készséggel, bár inkább szakkönyvtára emlékeztető módon szolgál ki, de „forgalmuk” összehasonlíthatatlanul kisebb, mint egy települési könyvtaré. „Földrajzi okok” miatt, nyilvános státusza ellenére személyesen a pannonhalmi Főapátsági Könyvtárat sem keresik fel sokan, sok a „távhasználó”, aki emailben, interneten vagy telefonon keresi meg a könyvtárat kérdéseivel.

A vizsgált könyvtárak nyitva tartása eltérő a közkönyvtárakétól, hétvégén nincsenek nyitva, és a heti nyitva tartási idő is rövidebb, mint más könyvtártípusok esetében. A győri bencés és könyvtárat és az evangélikus, valamint a soproni evangélikus gyülekezeti könyvtárakat Győrben és Sopronban valóban csak ritkán keresik fel és előre bejelentkezett kutatók.

A jellemző szolgáltatási forma a helyben használat. Mivel a kutató olykor egy-egy személyhez vagy témához köthető egész gyűjteményeket, hagyatékot olvas át kutatásai során, a helyben használt dokumentumokat nehéz számszerűsíteni. Egy-egy könyvtárhasználó egy-egy hagyatékban akár több száz dokumentumot is áttekinthet egy-egy könyvtárhasználó.

A vizsgált könyvtárak közül a kis evangélikus gyülekezeti gyűjtemények és a győri bencés zárt könyvtár inkább múzeumra emlékeztetnek, mint könyvtári szolgáltató intézményekre. A nyilvános pannonhalmi és a nem nyilvános, lényegesen rosszabb személyi ellátottságú és felszereltségű győri egyházmegyei könyvtárban is törekszenek arra, hogy az intézményt felkereső könyvtárhasználók korszerű, „közművelődési” szolgáltatásokat is igénybe vehessenek. Bár csak egy-egy olvasói számítógép áll a rendelkezésre, mégis biztosítottak az olyan szolgáltatások, mint ODR, közhasznú információk, Internet használat, szkennelés stb.

A korszerű szolgáltatásokhoz korszerű infrastruktúra is szükséges, ez a vizsgált könyvtárak közül csak a pannonhalmi könyvtárban elégséges, a másik négy könyvtárban szükséges lenne a telematikai fejlesztés.

Sajnos még mindig nem minden könyvtár épít elektronikus katalógust és a hagyományos nyilvántartások sem mindenhol megbízhatóak.

A vizsgált könyvtárakban található gyűjtemények speciálisak, az állomány zöme muzeális dokumentum vagy különleges különgyűjtemény, mely több szempontból is (állomány)védelemre szorul. (Az állományvédelemnek több területe van, magába foglalja a gyűjtemény „szellemi” védelmét – szerzői jogi kérdések – vagyonvédelmét, tűzvédelmét, egyéb fizikai védelmét – digitalizálás, általános és egyedi restaurálás, kötetés, tékázás stb.) A muzeális jelleg az oka annak, hogy szabadpolcon az állománynak csupán néhány százaléka található csupán, zömében kézikönyvek, segédkönyvek.

A könyvtárakban dolgozók száma nagyon alacsony. Ezt az adatot jelentősen rontotta az állami támogatás folyamatos csökkenése.

Tapasztalatok, sajátosságok konkrétan, a kérdőívek alapján

A szakfelületesi vizsgálat előtt tanulmányozandó dokumentumok közül az 5 könyvtárból: Alapító Okirata 2, Szervezeti és Működési Szabályzata 2, Használati Szabályzata 4, statisztikai jelentőlapjai 4, éves jelentései, beszámoló 2, küldetésnyilatkozata 2 könyvtárnak volt. A szakfelügyelők az adott könyvtár pályázataival kapcsolatos dokumentumait 2 intézményben, a munkatervet 1 könyvtárban tudták áttanulmányozni a vizsgálat előtt. Stratégiai tervet és önértékelést egyetlen könyvtár sem készített.

A felsorolásból láthatjuk, hogy „hagyományos” alapküldemények sincsenek meg általában, és a modern, menedzsment

szemlélettel működő, korszerű könyvtárra jellemző dokumentumok is csak két könyvtárban vannak meg (pannonhalmi bencés és győri egyházmegyei), de itt sem mindegyik dokumentum. Ennek oka az lehet, hogy az egyházi könyvtárak élén ugyan már szakképzett, civil, de menedzsmentet még nem tanult kollégák állnak. Megismételjük a 2007-ben tett javaslatot: célszerű lenne valamilyen útmutatást készíteni, továbbképzést tartani ezeknek az alapküvetelmeknek az elkészítéséről.

Vizsgálati eredmény: az alapvizsgálat

A kérdőíven 5 kérdéscsoport szerepel. (I. A könyvtár adatai, II. A könyvtár gazdálkodása, III. A nyilvános könyvtár alapküvetelményei, IV. A nyilvános könyvtár alapfeladatai, V. A könyvtárhasználó jogai és a könyvtárhasználat feltételei.)

Az alapvizsgálati kérdőív első kérdéscsoportja (1-17. kérdés) a könyvtár adataira, illetve a szervezeti jellemzőkre kérdez rá.

(11-17. kérdés) A vizsgált könyvtárak élén 2 helyen könyvtárigazgató, 2 helyen könyvtár- ill. gyűjteményvezető könyvtárban könyvtáros áll.

Az ötből önállóan működik 1, más keretek között (perjelség könyvtára) 1, összevontan működik más intézménnyel 3. Az utóbbiak közül levéltárral és múzeummal 1, csak levéltárral 1, múzeummal és egy felsőoktatási könyvtárral 1.

A nem önálló intézményként működő intézmények esetében 1 kollégának van részegység vezetői megbízatása. A három vezető közül (2 helyen nem kellett a kérdést kitölteni) azonban 2 helyen vesz részt a vezetői megbeszéléseken a kolléga. Intézményvezetői megbízatása minden kollégának van, de csak 2 vezető kap vezetői pótlékot.

A következő kérdéscsoport (18-22. kérdés) a könyvtár gazdálkodásával kapcsolatos.

Az öt intézmény közül 1 önállóan, 4 nem önállóan gazdálkodik. 4 könyvtár részesül az egyházi gyűjteményi támogatásból.

A könyvtár előirányzatok feletti rendelkezési jogosultsága szempontjából 3 részjogkörrel rendelkezik, 2 nem rendelkezik előirányzat felett.

A könyvtárak közül 2 rendelkezik saját bevétellel, mely 1 helyen előírt a költségvetésben. A bevétellel 2 könyvtár rendelkezik önállóan.

A harmadik kérdéscsoport (23-35. kérdés) a nyilvános könyvtár alapküvetelményeit vizsgálja. Az öt könyvtár egyike sem működik önálló épületben.

Akadálymentesség szempontjából 3 helyen akadálymentes a könyvtár megközelítése. A könyvtárba való bejutás 2 helyen, az épületen belüli szolgáltatások igénybevétele szintén 2 helyen akadálymentes. Két könyvtárban semmi sem akadálymentes.

	Győr egyházm.	P.halma	Győr bencés	Győr evang.	Sopron evang.
akadálymentes-e a könyvtár megközelítése	X	X		X	
akadálymentes-e könyvtárba való bejutás	X	X			
Az épületen belüli szolgáltatások igénybevétele	X	X			
semmi sem akadálymentes			X		X

Mind az 5 könyvtár rendelkezik kizárólagosan könyvtári szolgáltatások céljaira szolgáló helyiséggel, ez a helyiség mindenhol alkalmas könyvtári szolgáltatások céljaira.

Az 5 könyvtárban 12 kolléga dolgozik.

Könyvtári munkakörben dolgozók könyvtárosi végzettség szempontjából: mindössze 1 könyvtárban nincs szakmai végzettségű könyvtáros. Egyetemi végzettségű 2 könyvtárban, főiskolai 2 könyvtárban dolgozik. A vizsgált könyvtárakban középfokú végzettségű kolléga nincs. 1 könyvtárban az egyetlen könyvtárosnak csak alapfokú végzettsége van.

	Győr egyházm.	P.halma	Győr bencés	Győr evang.	Sopron evang.	Össz.	%
egyetemi	1	1				2	16,67%
főiskolai		3			1	4	33,33%
középfokú (könyvtáros)						0	0,00%

asszisztens)

alapfokú				1		1	8,33%
nincs szakmai végzettsége	1	2	1		1	5	41,67%
Összes dolgozó	2	6	1	1	2	12	100,00%

A könyvtári munkakörben dolgozó munkatárs(ak) száma a végzettség és a munkakör betöltéséhez szükséges képesítés viszonya szerint: Az 5 könyvtárban a 12 kolléga közül 9 a munkakör betöltéséhez megfelelő végzettségű. Közülük 6 teljes munkaidőben, 1 részmunkaidőben, 2 díjazás nélkül dolgozik. A munkakör betöltéséhez nem megfelelő végzettségűek száma az 5 könyvtárban 3. Közülük 1 teljes, 2 részmunkaidőben dolgozik.

	Győr egyházrn.	P.halma	Győr bencés	Győr evang.	Sopron evang.	Össz_	%	
Munkakör betöltéséhez megfelelő végzettségűek száma								
Teljes munkaidőben		1	5			6	50,00%	
Részmunkaidőben					1	2	16,67%	
Megbízási díjjal						0	0,00%	
Díjfizetés nélkül				1		1	16,67%	
Munkakör betöltéséhez nem megfelelő végzettségűek száma								
Teljes munkaidőben		1				1	8,33%	
Részmunkaidőben			1			1	16,67%	
Megbízási díjjal						0	0,00%	
Díjfizetés nélkül						0	0,00%	
Összesen		2	6	1	1	2	12	100,00%

1 könyvtárban vesznek részt a könyvtár munkatársai a hetévenkénti továbbképzésen.

A következő eszközökkel rendelkeznek a könyvtárak:

eszköz	Győr Egyházrn.	P.halma	Győr bencés	Győr evang.	Sopron evang.	Összesen
CD-lejátszó		0	0	0	0	0
Diavetítő		0	0	0	0	0
Digitális fényképezőgép		1	1	1	0	1
DVD		1	0	0	0	1
Fax		1	1	1	1	5
Fénymásoló		1	1	1	1	5

Gépkocsi	0	1	0	0	0	1
Hangfal	0	0	0	0	0	0
HiFi (Music Center)	0	0	0	0	0	0
Írásvetítő	0	0	0	0	0	0
Írógép	0	0	0	0	1	1
(Keverő) erősítő	0	0	0	0	0	0
Kiállítási tárló, paraván	20	12	5	0	10	47
Lapolvasó/szkenner	1	2	1	0	1	5
Lemezjátszó	0	0	0	0	0	0
Magnetofon	0	0	0	0	0	0
Mikrofilmolvasó	0	0	0	0	0	0
Mikrofon	0	0	0	0	0	0
Nyomtató	2	4	1	0	2	9
Projektor	0	1	0	0	0	1
Rádió	0	0	0	0	0	0
Számítógép	3	9	1	0	2	15
Telefon	3	7	1	0	1	12
Televízió	1	0	0	0	0	1
Videokamera	1	0	0	0	0	1
Videomagnó	1	0	0	0	0	1
egyéb, éspedig:	1	1				2
megnevezés		nyomda-gép	hűkötő			

A felsorolásból látszik, hogy egy könyvtár esetében semmilyen technikai felszereltségről nem beszélhetünk. A négy másikban a könyvtárhasználók számát tekintve van elegendő számú számítógép, szkenner, nyomtató, fénymásoló. Állományvédelmi szempontból fontos, hogy rendelkeznek digitális fényképezőgéppel, vagyis fénymásolással nem károsítják a muzeális anyagot. A könyvtárakban található olyan eszközök (pl. kiállítási tárló), amelyek segítségével a nagyközönség számára is bemutatható a könyvtárban őrzött muzeális kincs.

A könyvtárak nyitva tartási rendje: 1 könyvtár heti 5 napon, 1 heti 4 napon, 1 heti 3 napon tart nyitva. Egy könyvtárban nincs meghatározott nyitvatartási idő. A heti nyitvatartási idő 10-36 óra között változik.

	Győr egyházm.	P.halma	Győr bencés	Győr evang.	Sopron evang.
H K Sze Cs P Szo V	K,Sze,Cs	H-P	nincs	H-K Cs-P	H-K
	18	36		15	10

heti óraszám összesen

Nyári nyitva_tartás	Ua.	Időszakosan szünetel	Ua.	Ua.	Ua.
Dokumentált felmérés a nyitva_tartásról	nem	nem	nem	nem	nem

A könyvtár nyári nyitva tartása 4 könyvtárban változatlan, 1 esetében időszakosan szünetel.

Egy könyvtárban sem készült dokumentált felmérés arról, hogy a nyitva tartás a felhasználók számára megfelelő-e.

Minden könyvtár szolgáltatott statisztikai adatokat az előző évről az OSAP 1442 jelentőlapon–különböző dokumentumokban szereplő adatok megegyeznek.

A **negyedik kérdéscsoport** (36-61. kérdések) a nyilvános könyvtár alapfeladataival foglalkozik.

	Győr egyházm.	P.halma	Győr bencés	Győr evang.	Sopron evang.
Alapító Okirata	X				X
Szervezeti és Működési Szabályzata	X	X			
Használati Szabályzata	X	X		X	
Küldetésnyilatkozata	X	x			

Hiteles Alapító Okirata 2, hiteles Szervezeti és Működési Szabályzata 2, Használati szabályzata 3, Küldetésnyilatkozata 2 könyvtárban van.

A Használati Szabályzat plakáton, felíraton, kéziratban ill. interneten 3, a küldetésnyilatkozat 1 könyvtárban hozzáférhető a felhasználók számára.

A Használati Szabályzatban a könyvtárhasználók jogai és kötelességei mindhárom könyvtárban megfelelnek a törvény előírásainak.

A Használati Szabályzatot 1 könyvtárban 2007-ban, 2 könyvtárban 2008-ban aktualizálták utoljára.

A következő kérdés a könyvtárban található dokumentumtípusokra vonatkozik.

	Győr egyházm.	P.halma	Győr bencés	Győr evang.	Sopron evang.
1 – archiválási céllal őrzött dokumentum	X	X	X	X	X
2 – bakelit lemez					
3 – CD	x	X	X	X	
4 – DVD	X	X			
5 – hangkazetta		X			
6 – videokazetta					
7- diafilm					
8 – könyv	X	x	X	X	x
9 - egyéb nyomtatott dokumentum (aprónyomtatvány, szabvány stb.)	X	X	X		X
10 – folyóirat	X	X	X	X	X

11 – térkép	X	X	X	X	
12 – muzeális értékű dokumentum	X	X	X	X	X
13 – vakok és gyengén látók számára készült speciális dokumentum					
14 – mikrofilm					
15 – számítógépen hozzáférhető saját elektronikus dokumentum		X		X	
16 – Speciális dokumentumok	x	X			
17 - egyéb			x		

Az adatokból látszik, hogy hagyományos dokumentum (könyv, folyóirat) minden könyvtárban található. Négy helyen van „modern” elektronikus dokumentum is, de egyik könyvtárban sincs vakok és gyengén látók számára készült speciális anyag. Ez utóbbi olvasói réteg ellátása - véleményünk szerint – nem az egyházi könyvtárak feladata.

Mind az öt könyvtárban őriznek muzeális anyagot.

A bejelentési kötelezettségnek (22/2005. VII. 18) NKÖM rendelet mindegyik könyvtár eleget tett, vagy a bejelentés folyamatban van.

A könyvtárak katalógusai: öt könyvtár épít hagyományos katalógust, ebből egy raktárit is, 1 formait is. 2 könyvtár épít elektronikus katalógust

A könyvtárak szolgáltatásai:

	Győr egyházm.	P.halma	Győr bencés	Győr evang.	Sopron evang.
1 – AV dokumentumok használata helyben	X	X	X		
2 – AV dokumentumok kölcsönzése			X		
3 – DVD lejátszás helyben	X	X			
4 – EU információ					
5 – fénymásolás	X	X	X	X	X
6 – fogyatékkal élők számára speciális dokumentumok szolgáltatása					
7 – fogyatékkal élők számára a speciális dokumentumok használatát segítő technikai eszközök szolgáltatása					
8 – folyóirat kölcsönzés			X		
9 – helytörténeti információszolgáltatás, kutatás	X	X	X	X	X
10 – információkérés telefonon	X	X	X	X	X
11 – információkeresés adatbázisokban	X	X			
12 – internet használata	X	X			
13 – irodalomkutatás, témafigyelés (online)					
14 – kiállítás	X	X	X		X
15 – könyvek, dokumentumok házhoz szállítása					

16 – könyvkölcsönzés		X	X	X	
17 – könyvtári rendezvények	X	X	X		X
18 – könyvtárközi kölcsönzés	X	X	X	X	
19 – közhasznú információk szolgáltatása		X			
20 – mikrofilmhasználat					
21 – multimédia-lejátszás helyben	X	X			
22 – nyomtatás	X	X	X		
23 – olvasóterem használata	X	X	X	X	X
24 – Országos Dokumentum-ellátási Rendszer (ODR) szolgáltatásainak igénybevétele		X			
25 – számítógép használata	X	X	X		X
26 – szkennelés	X	X	X		X
27 – telefax-szolgáltatás		X			X
28 – újságok, folyóiratok helyben olvasása	X	X	x	x	X
29 - egyéb					

A hagyományos könyvtári szolgáltatásokat (kölcsönzés, könyvtárközi kölcsönzés, helyben használat, információszerzés stb.) a könyvtárhasználók szinte minden könyvtárban igénybe vehetik, de a korszerű szolgáltatásokat is: információkérés telefonon, e-mailben, Internet használat, keresés adatbázisokban, közhasznú információk, számítógép használata, a nyilvános könyvtárban ODR szolgáltatás stb.

Az **ODR**-rel kapcsolatos kérdések: 1 könyvtár hívja fel szóban a könyvtárhasználók figyelmét az ODR szolgáltatások igénybevételeinek lehetőségeire. A könyvtár használja az ODR lelőhely-adatbázisát, és egyéb lelőhely-adatbázisokat is.

A könyvtárak közül 4 levélben és telefonon, közülük 3 könyvtár Interneten és e-mailben is, 2 személyesen is, 1 faxon is, és 1 ODR lelőhely-nyilvántartáson keresztül is, igényli a könyvtárak közötti dokumentum- és információ-cserét. 1 könyvtár nem tart kapcsolatot más könyvtárakkal.

A fenntartó három könyvtár esetében meghatároz kiegészítő feladatot a könyvtár számára, ezek: múzeumi (2) és iskolai könyvtári (1) feladatok.

Négy könyvtár rendelkezik szabadpolcos állományrészrel - ez a nyilvánosság egyik feltétele is -, viszont az állománynak 3 könyvtárban csak 1-2 %-a, 1 könyvtárban (győri evangélikus könyvtár) 80 %-a található meg a szabadpolcon.

Az **ötödik kérdéscsoport** (62-75. kérdések) a könyvtárhasználó jogairól és a könyvtárhasználat feltételeiről szól.

Az öt könyvtár közül egyikben sincs beiratkozási díj.

3 könyvtár kér a könyvtárhasználóktól a törvényben foglaltakon túl további adatokat ezek (adat/könyvtárak száma): munkahely 1, foglalkozás 1, telefonszám 1, egyéb 2, és pedig: kutatási téma.

Ezeket az adatokat a könyvtárak az alábbi okokból kéri: a kölcsönzési nyomtatványon vagy a gépi nyilvántartásban így szerepel, elérhetőség miatt állományvédelmi szempontból.

A kért adatokat minden könyvtárban az adatvédelmi törvény előírásainak megfelelően kezelik.

Minden könyvtár készít rendszeresen dokumentált beszámolót, jelentést az éves munkáról, de csak 2 könyvtár készít dokumentált munkatervet.

A fenntartó 1 könyvtárban sohasem, 4 könyvtárban 2008-ban tárgyalta utoljára a könyvtár helyzetét, tartott érdemi vitát a könyvtárról, a könyvtári szolgáltatásokról. A tárgyalásokon a finanszírozás csökkenése miatt 2 könyvtár fennmaradásának, működtetésének biztosítása, 1 könyvtár önállóvá válása (költségvetési szempontból), 1 könyvtár megnyugtató elhelyezése a

múzeummal és levéltárral együtt volt a téma.

A vizsgált könyvtárak közül 1 alkalmaz integrált könyvtári rendszert, melynek segítségével a következő munkafolyamatokat gépesítették: folyóirat-nyilvántartás, katalogizálás, kölcsönzés, könyvtárközi kölcsönzés, leltározás, megrendelés, olvasói nyilvántartás, szerzeményezés, tájékoztatás.

Az utolsó szempontsor egy általános jellemzést ad.

75. Jellemezze a könyvtárat az alábbi szempontok szerint!	Nagyon jó	Jó	Közepes	Rossz	Nagyon rossz
A könyvtár településen belüli elhelyezkedése	4	1			
A könyvtár "megtalálását" segítő eligazító táblák			4	1	
Az épület könyvtári célra való megfelelése		3	2		
Az épület külső, esztétikai megjelenése	3	2			
A külső (homlokzati) felirat láthatósága		3		2	
A könyvtár belső, esztétikai megjelenése	2	3			
A belső feliratok áttekinthetősége		2	3		
A polcok áttekinthetősége	2	3			
A könyvtár természetes megvilágítása	3	2			
A könyvtár mesterséges megvilágítása	1	2	2		
Az olvasóhelyek mennyisége	4	1			
Az olvasóhelyek korszerűsége	2	2	1		
A mellékhelyiségek tisztasága	Nincs: 2	3	2		
A nyitva tartási idő megfelelése*		5			

* 1 könyvtárnál a nyitvatartási idő megfelelése nem volt értelmezhető, mert nincs meghatározott nyitva tartási idő, de a célzott közönség szinte bármikor hozzáférhet a könyvtárhoz.

Vizsgálati eredmény: a-minőségi vizsgálat

A minőségi vizsgálati kérdőíven a következő adatcsoportok szerepelnek:

(I. Külső és belső körülmények, II. Az állomány elhelyezése, állapota, megfelelése, információ a használatáról, III. Az állományt feltáró eszközök, IV. Szolgáltatási és tájékoztatási eszközök elhelyezése, állapota, információ a használatáról, V. Intermethez és adatbázishoz való hozzáférés, VI. Hátrányos helyzetűek könyvtárhasználatáról.)

I. Külső és belső körülmények (Kérdések: 1. A könyvtár külső megjelenését tisztának tartja? 2. A könyvtár nyitva tartási ideje pontosan, jól olvashatóan és naprakészen van feltüntetve? 3. A könyvtár belső terei tiszták és gondozottak? 4. A könyvtáron belül lévő feliratok, eligazító táblák jól láthatók, naprakészek és egységes megjelenésűek? 5. A szolgáltatási terek bútorzata biztonságos és tiszta? 6. A berendezések célszerűek, kényelmesek? 7. Megfelelőnek találja a személyzet viselkedését és megjelenését (beleértve a kitzűő viselését is?)

Kérdés	Győr egyházm.	P.halma	Győr bencés	Győr evang.	Sopron evang.
1.1 (1 p.)	1	1	1	1	1
1.2 (3 p.)	3	3	1	3	3
1.3 (3 p.)	3	3	3	3	3
1.4 (3 p.)	3	3	3	3	3
1.5 (4 p.)	4	4	4	4	4
1.6 (2 p.)	2	2	2	2	2
1.7 (1 p.)	1	1	1	1	1
Összesen (max: 17)	17	17	15	17	17
Összesen %	100%	100%	88%	100%	100%

II. Az állomány elhelyezése, állapota, megfelelése, információ a használatáról (Kérdések: 1. Célszerű és könnyen megközelíthető az állományrészek elhelyezése a használatnak megfelelően? 2. Rendezettnek tartja a szabadpolcokon elhelyezett állományt? 3. Megfelelőnek tartja a dokumentumok állapotát? 4. A dokumentumok jelölése jól látható és egységes?

5. Elegendő természetes fény vagy mesterséges megvilágítás esik a polcokra? 6. Milyen módon gyűjtik össze a használati igényeket?)

Kérdés		Győr egyházm.	P.halma	Győr bencés	Győr evang.	Sopron evang.
2.1	(8 p.)	8	8	8	8	8
2.2	(3 p.)	3	3	3	3	3
2.3	(4 p.)	4	4	4	4	4
2.4	(3 p.)	3	3	3	3	2
2.5	(2 p.)	1	2	2	2	2
2.6	(3 p.)	3	3	3	3	3
Összesen (max: 23)		22	23	23	23	22
Összesen %		96%	100%	100%	100%	96%

III. Az állományt feltáró eszközök (Kérdések: 1. A legutóbbi beszerzéskor beérkezett dokumentumok az adott katalógusban (hagyományos vagy gépi) megtalálhatók? 2. Az adott katalógusok (hagyományos vagy gépi) jól megközelíthetők, kényelmesen használhatók és karbantartottak? 3. Van-e részletes, informatív tájékoztató az adott katalógusok (gépi vagy hagyományos) használatáról? 4. Az adott katalógusok (gépi vagy hagyományos) feliratozása és/vagy a katalóguscédulák egységesek és jól olvashatók?)

Kérdés		Győr egyházm.	P.halma	Győr bencés	Győr evang.	Sopron evang.
3.1	(2 p.)	2	2	2	2	2
3.2	(2 p.)	2	2	0	2	2
3.3	(1 p.)	1	1	0	1	1
3.4	(3 p.)	3	3	0	3	3
Összesen (max: 8)		8	8	2	8	8
Összesen %		100%	100%	25%	100%	100%

IV. Szolgáltatási és tájékoztatói eszközök elhelyezése, állapota, információ a használatról (Kérdések: 1. A számítógépek jól megközelíthetők és kényelmesen használhatók, és célbútorokon vannak elhelyezve? 2. A számítógépek tiszták, gondozottak? 3. Megfelelőnek tartja a használóknak biztosított számítógépek mennyiségét? 4. A számítógépek használatáról készült tájékoztató? 5. A másológép(ek) jól megközelíthetők? 6. A másológép(ek) tiszták, karbantartottak? 7. Amennyiben a használók önállóan használják a másológépeket, használatukról készült tájékoztató?)

Kérdés		Győr egyházm.	P.halma	Győr bencés	Győr evang.	Sopron evang.
4.1	(3 p.)	3	3	3	3	0
4.2	(3 p.)	3	3	3	3	0
4.3	(4 p.)	4	4	4	4	0
4.4	(1 p.)	1	0	1	1	0
4.5	(2 p.)	2	2	2	2	1
4.6	(2 p.)	2	2	2	2	2

4.7	(1 p.)	1	1	1	1	1
Összesen (max: 16)		16	15	16	16	4
Összesen %		100%	94%	100%	100%	25%

V. Internethez és adatbázishoz való hozzáférés (Kérdések: 1. Az Internethez és adatbázis lekérdezéséhez biztosított számítógépek elhelyezése megfelelő? 2. Készült tájékoztató a használat szabályairól? 3. A tájékoztató naprakész, jól olvasható, tiszta? 4. A könyvtárosok ismerik az Interneten elérhető legfontosabb adatbázisok használatát? 5. Szerepel a használati szabályzatban, hogy a használóknak segítséget nyújtanak az Internet és az adatbázisok használatához? 6. Igény esetén vállalják az Internet és az adatbázisok használatának tanfolyami oktatását? 7. A könyvtár honlapja? 8. A honlap egyszerűen használható, jól áttekinthető és elegendő aktuális információt tartalmaz?)

Kérdés		Győr egyházm.	P.halma	Győr bencés	Győr evang.	Sopron evang.
5.1	(4 p.)	4	4	0	4	0
5.2	(1 p.)	0	1	0	1	0
5.3	(1 p.)	0	1	0	1	0
5.4	(4 p.)	4	4	4	4	4
5.5	(3 p.)	1	0	1	0	0
5.6	(3 p.)	1	3	0	0	0
5.7	(4 p.)	4	4	0	0	2
5.8	(3 p.)	2	3	0	0	3
Összesen (max: 23)		16	20	5	10	9
Összesen %		70%	87%	22%	43%	39%

VI. Hátrányos helyzetűek könyvtárhasználatáról (Kérdések: 1. Akadálymentes az épületbe történő bejutás? 2. A berendezéseket, kiszolgáló helyiségeket a hátrányos helyzetűek is tudják használni? 3. A könyvvállványokat, katalógusokat, számítógépeket a hátrányos helyzetűek is meg tudják közelíteni és használni? 4. A hátrányos helyzetűek könyvtári ellátásához rendelkezésre áll dokumentum és/vagy eszközállomány, illetve szolgáltatás?)

Kérdés		Győr egyházm.	P.halma	Győr bencés	Győr evang.	Sopron evang.
6.1	(3 p.)	3	3	0	0	0
6.2	(3 p.)	3	3	0	0	0
6.3	(3 p.)	3	3	0	0	0
6.4	(4 p.)	0	0	0	0	0
Összesen (max: 13)		9	9	0	0	0
Összesen %		69%	69%	0%	0%	0%

A minőségi kérdőíven született összes pontok, egyben a **teljesítmény %-ban kifejezve:**

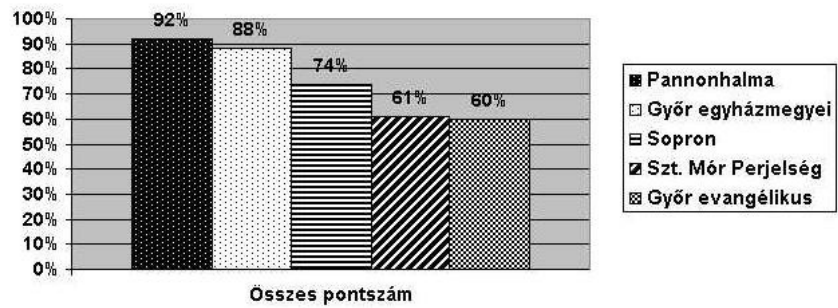
Pannonhalma 92 %

Győr egyházmegyei 88%

Sopron 74 %

Győr bencés 61 %

Győr evangélikus 60 %

Pannonhalma, 2008. december

Ásványi Ilona

Copyright © 2010-2013 Egyházi Könyvtárak Egyesülése. Minden jog fenntartva! Kapcsolat

Designed by [matr1ca](#).